

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

---

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону про захист від недобросовісних торгових практик у відносинах між суб'єктами господарювання у сфері постачання сільськогосподарських та харчових продуктів
(реєстр. № 6068-2 від 29.09.2021, н.д. Завітневич О.М.)

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 08 грудня 2021 року (протокол № 91) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

1. Загальна характеристика законопроекту

Метою законопроекту, як зазначено в пояснювальній записці до нього, є захист суб'єктів господарювання від недобросовісних торгових практик у сфері постачання сільськогосподарських та харчових продуктів. Законопроект спрямований на встановлення, розвиток і забезпечення торгових та інших добросовісних практик при здійсненні господарської діяльності у відносинах між покупцями і постачальниками у сфері постачання сільськогосподарських та харчових продуктів, розвиток добросовісної конкуренції у цій сфері.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу

Проект Закону за предметом правового регулювання належить до сфери правил конкуренції, що відповідно до Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року № 1629-IV належить до пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу та охоплюється зобов'язаннями України передбаченими у рамках Глави 10 «Конкуренція» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» та Глави 10 «Політика у сфері промисловості та підприємництва» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Правовідносини, аналогічні тим, які пропонується врегулювати проектом Закону, регулюються¹:

– Директивою Європейського Парламенту та Ради 2011/7/ЄС від 16 лютого 2011 року «Про протидію простроченню платежів в торгових операціях» (OJ L 48, 23.2.2011, р. 1–10) (далі – Директива 2011/7);

– Директивою Європейського Парламенту та Ради 2019/633 від 17 квітня 2019 року «Про недобросовісну торгову практику між підприємствами у сфері сільського господарства та продовольства» (OJ L 111, 25.4.2019, р. 59–72) (далі – Директива 2019/633).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *acquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Згідно з положеннями *статті 254 Угоди про асоціацію*, Сторони визнають важливість вільної та неспотвореної конкуренції у торговельних відносинах. Сторони визнають, що антиконкурентні господарські дії та операції потенційно можуть спотворити належне функціонування ринків та загалом зменшити позитивні наслідки лібералізації торгівлі.

Статтею 378 Угоди про асоціацію встановлено, що Сторони розвивають та зміцнюють співробітництво з питань політики у сфері промисловості та підприємництва і таким чином покращують умови для підприємницької діяльності для всіх суб'єктів господарювання з особливою увагою до малих та середніх підприємств (МСП).

В супровідних документах до законопроекту, зокрема, зазначено про необхідність імплементації норм Директиви 2019/633 у національне законодавство, разом з цим законопроект частково враховує положення зазначеної Директиви.

Положення Директиви 2019/633 застосовуються до відносин між постачальниками сільськогосподарської продукції і харчових продуктів та її покупцями у випадках, коли один з них має більшу ринкову силу, і відповідно, може встановлювати завідомо не вигідні умови співпраці для іншого, разом з цим законопроект встановлює вимоги до договорів між будь-якими постачальниками харчових продуктів та будь-якими покупцями. Таким чином, законопроект не повною мірою відповідає меті регулювання, на яку спрямована Директива – зменшення впливу недобросовісних комерційних практик у несиметричних відносинах, а також цілям Угоди про асоціацію - стаття 378, як уже зазначалося, передбачає, що Сторони покращують умови для підприємницької діяльності для

---

¹ В Угоді про асоціацію відсутнє пряме зобов'язання щодо імплементації положень Директиви 2011/7 та Директиви 2019/633 в національне законодавство

всіх суб'єктів господарювання з особливою увагою до малих та середніх підприємств.

Законопроектом передбачається, що його вимоги не застосовуються до зовнішньоекономічних договорів, а також до договорів, що укладаються відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі». Відповідні положення не узгоджуються з підходами, закладеними у Директиві 2019/633, яка поширюється на усі випадки закупівель сільськогосподарської продукції та харчових продуктів публічними органами у покупців, обсяг річного доходу яких не перевищує 350 млн. євро, крім закладів охорони здоров'я та закупівель за програмою «шкільного харчування», а також на усі види поставок такої продукції, якщо постачальник або продавець або обое зареєстровані на території Європейського Союзу.

Законопроектом встановлюються максимальні строки розрахунків за поставлену продукцію: за сільськогосподарські та харчові продукти, строк придатності яких не перевищує 5 днів, протягом не більш ніж 15 днів з дати поставки; за сільськогосподарські та харчові продукти, строк придатності яких становить більше 5 але не перевищує 30 днів, протягом не більш ніж 30 днів з дати поставки; за інші сільськогосподарські та харчові продукти, мінімальний термін придатності яких встановлений понад тридцять днів, - не більш ніж шістдесят календарних днів з дня фактичного отримання таких харчових продуктів торговельної діяльності. Водночас, Директива 2019/633 не встановлює максимального строку розрахунків у п'ятнадцять календарних днів (лише тридцять або шістдесят днів, залежно від терміну придатності продукту).

Відповідно до абзацу третього пункту 2 Прикінцевих та перехідних положень законопроекту, умови договорів, які були укладені до набрання чинності цим Законом, повинні бути приведені у відповідність до вимог цього Закону протягом 6 місяців з дня набрання чинності цим Законом (дня офіційного опублікування). Натомість, відповідно до частини 3 та 4 статті 1 Директиви 2019/633, положення Директиви застосовують до договорів, що укладені починаючи з дати набрання чинності положеннями, що імплементують положення Директиви до національного законодавства країни-члена. При цьому, договори, що були укладені до опублікування національного законодавства, спрямованого на імплементацию положень Директиви, мають бути приведені у відповідність із вимогами Директиви протягом 12 місяців з моменту опублікування відповідного національного законодавства. Отже, перехідний період, передбачений законопроектом, не відповідає тому, що передбачений Директивою.

Додатково необхідно зазначити, що в Європейському Союзі питання щодо оплати поставлених товарів також врегульовані Директивою 2011/7. Метою

Директиви 2011/7 є протидія простроченню платежів в торгових операціях для забезпечення належного функціонування внутрішнього ринку, таким чином, сприяючи конкурентоздатності суб'єктів підприємницької діяльності та, зокрема, МСП.

Пунктом 13 Преамбули Директиви 2011/7, окрім строку договірної періоду здійснення оплати між підприємствами (не більше 60 календарних днів), також визначено, що у сторін залишається можливість однозначно передбачити період здійснення оплати, що становить більше 60 календарних днів, за умови, що таке продовження не вважатиметься надзвичайно несправедливим по відношенню до кредитора.

Частиною п'ятою статті 3 Директиви 2011/7 встановлено, що Держави-члени гарантують, що період оплати, зазначений в контракті, не перевищує 60 календарних днів, якщо інше однозначно не передбачається в контракті та за умови, що це не надзвичайно несправедливо по відношенню до кредитора в межах розуміння статті 7.

Положення Директиви 2011/7 підкреслюють необхідність збереження принципу свободи договору між суб'єктами господарювання.

Таким чином, надмірне регуляторне втручання держави у договірні взаємовідносини між суб'єктами господарювання може призвести до спотворення принципу свободи договору, закладеного у Принципах європейського договірної права та Цивільному кодексі України (стаття 627), відповідно до яких суб'єкти господарювання є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до ЄС

Проект Закону про захист від недобросовісних торгових практик у відносинах між суб'єктами господарювання у сфері постачання сільськогосподарських та харчових продуктів (реєстр. № 6068-2 від 29.09.2021, н.д. Завітневич О.М.) **фрагментарно враховує** положення права ЄС та **потребує суттєвого доопрацювання**.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E007FC38E00
Дійсний до: 20.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/03-2021/383937 від 09.12.2021

752270